SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)
Štev. (Nº) 21

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
16 de junio - 16. junija 1994

V srcu zvestoba

Spominska proslava v Slovenski hiši

Slovenci v Argentini, ki imamo svoj izvor v političnem begunstvu, se iz leta v leto spominjamo tistih dogodkov iz revolucije in upora proti njej, ki so nas zaznamovali za vedno v odgovornosti za našo iz zgodovine ponavljano prihodnost. Zato se tudi vsakega meseca junija spominjamo strašnih dni — ko je bila pobita slovenska narodna vojska v Teharjah, na Rogu in po drugih kraških jamah po vsej Sloveniji. Minil je čas žalovanja, čas spomina pa je ostal in postaja čedalje važnejši; ko pač doma mnogi ne marajo o njem nič slišati.

Tako smo se letos spominjali naših žrtev — kot vsako leto — prvo nedeljo v juniju, ko je nadpovprečna množica naših rojakov napolnila slovensko cerkev in dvorano.

Slovenost se je pričela z mašo, ki jo je daroval v cerkvi Marije Pomagaj župnik Jože Škerbec, skupaj s slovenskimi dušnimi pastirji in gostom dr. p. Mansuetom Božičem, kapucinom iz Brazilije. V pridigi nam je Jože Škerbec nanizal nekaj misli o naših pobitih žrtvah in o njihovem junaštvu in odločitvi za dobro.

Pri maši je občuteno pel mladinski pevski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana in z orgelsko spremljavo Ivana Vombergarja.

Naslednji spominski akt se je odigral pred spomenikom padlih na dvorišču Slovenske hiše, kjer so pred spomenik položili venec z napisom „Junaki" predsednik in tajnik Zedinjene Slovenije prof. Tine Vivod in Emil Cof ter predstavnika obeh borčevskih organizacij Slavko Urbančič in lic. Ivan Korošec. Ob turobnih zvokih trobente Francija Žnidarja je vsak pri sebi premišljeval tiste težke čase, župnik Škerbec pa je zmolil molitve za pokojne.

Nato se je odvijala proslava pri nabito polni dvorani. Bivši domobranec Jože Markež je pod velikim domobranskim orlom podal spominski govor, ki smo ga objavili v prejšnji številki na uvodnem mestu.

Sledil je odrski prikaz „V SRCU ZVESTOBA", katerega avtor je Marko Kremžar, odlomek iz zgodovinskih utrinkov „Slovenska pot". V njem pisatelj poetično prikazuje dobo vojske, napada, revolucije in pa odgovora slovenskega naroda v obrambi za narodne in človeške svetinje in tudi današnji odgovor slovenske mladine po svetu in doma, ki nadaljujejo pot slovenstva in pravice.

Režiser Frido Beznik je poustvaril veličastno in bogato recitativno ter mimičmo odrsko umetnino, kakor je že nismo videli nekaj let. Verzi so tekli, mladi recitatorji so nam segali v dušo, poetični tekst nas je vzpodbujal.

Mladi recitatorji so bili v prvi vrsti Boštjan Modic (ki v programu ni bil omenjen), za njim pa zbor fantov: Jožko Črnak, Andrej Grilj, Dani Grbec, Gregor Modic in Martin Sušnik ter zbor deklet: Brigita Cerar, Nevenka Godec, Saši Jelenc, Lojzka Mehle in Milena Tekavec. Ves prizor se je odigral v klasično izdelani sceni, ki je bila delo arh. Ivana Kogovška, tudi klasična oblačila je izdelala Silvija Tekavec, pri lučeh — ki so igrale važno vlogo, so bili Janez Jereb, Damijan Ahlin, Avrelij Nose in Bogdan Magister.

Slovenci, stari in mladi, ki so napeto poslušali ta kulturni program, so bili z dušo in srcem potegnjeni v tok besede in scene. Ko se je končal spored, so vsi zapeli skupaj v spomin tisto domobransko „Oče, mati, bratje in sestre..."

Spominska, pietetna proslava nas je združila v enotno zavest o naši preteklosti, naših borbah, pa tudi o naši prihodnosti.

TD

Foto: Marko Vombergar

Novi notranji minister

7. junija je na svoji izredni seji državni zbor potrdil za notranjega ministra kandidata vlade in SKD Andreja Štera.

Ta je bil dosedaj državni sekretar v istem resorju, je pa bil član demokratske stranke in se je z njo pridružil krščanskim demokratom. Ko so njegovi tovariši v demokratskem krilu izstopili iz SKD je Šter ostal v tej stranki. V svojem pogovoru za „Slovenca" je podal nekaj odločnih misli, ki jih v glavnem posredujemo:

„Glavni argument za mojo kandidaturo je v tem, da pooseblјam nadaljevanko projektov, ki so že v teku. Seveda pa je večji del uspeha odvisen od sestave nove sposobne ekipe sodelavcev, ki bo preprečila dolgotrajno obdobje stopicanja na mestu, negotovosti in popolen razdor ministrstva," je v uvodu pogovora dejal novi minister za notranje zadeve.

Poudaril je, da vlogo ovčke ne bo igral, vsaj dolgo ne. „Takoj, ko bom ugotovil, da predstavljam le zaslombo za prikrivanje določenih nezakonitosti, bom proti temu nastopil zelo ostro. Vztrajal bom pri kritični presoji do lastnega dela in tudi dela vseh podrejenih. Postaviti pa nameravam tudi jasne mejnike med vplivi javnosti nad delom policije," je zagotovil Šter.

Na vprašanje, kateremu področju bo dal prednost, je Šter odgovoril, da imajo prednost vsa področja, in dodal, da bi morali vsako stvar narediti že včeraj. Sestaviti namerava ekipo in začeti fantom vračati zaupanje, da je njihovo delo potrebno. Skušal se bo izogniti prenosu strankarskih razcepov na svoje notranje ministrstvo. „...končan je prodor politike v resor. Ne čutim odpora do ljudi iz lastne stranke, pa tudi ne iz vseh drugih strank, zato strankarstva pri izbiri sodelavcev ne bom upošteval. Njihov izvor bo temeljil zgolj na strokovni usposobljenosti in uspešnosti," je zatrdil Šter. Poudaril je tudi, da bo do zamenjav v ministrstvu prišlo, in dejal, da bo že prihodnji teden sestavljena nova zasedba. Dejal je, da bo treba nekatere vodilne ljudi zamenjati, da pa je težava v pomanjkanju ustreznih kadrov. „Vse zamenjave so smiselne le, če bodo kandidati boljši od sedanjih," je še dejal Šter.

Zavzema se za to, da se razčistijo zadeve, ki se bodo izkazale za nepravilne. Če bo treba, bo ukrepal tudi skrajno strogo, vendar ne na podlagi ugibanj, temveč ugotovitev.

Kučan neuradno v Zagrebu

Napetost v slovensko-hrvaških odnosih

Hrvaška je po neuradnih virih zavrnila slovenski predlog, po katerem naj bi Slovenija v predhodnem obdobju do rešitve vprašanja meja prevzela nadzor nad celotnim Piranskim zalivom. Pozitivno pa naj bi hrvaška vlada odgovorila na proteste Slovenije glede hrvaške gradnje mejnega objekta v Sečovljah. Zaradi zastojev pri reševanju spornih vprašanj je bil dvomljiv tudi obisk predsednika države Milana Kučana v Zagrebu, ki je bil napovedan za 7. junij letos. Slovenski predsednik je sporočil svoj sklep, da ne bo preložil svojega odhoda v Zagreb, šele potem, ko je dobil nasvet vlade in premiera Drnovška, je pa istočasno potrdil neuradni značaj svojega obiska Hrvaški.

S svojim gostiteljem hrvaškim predsednikom Franjom Tuđmanom se je pogovarjal na štiri oči, sledili pa so pogovori delegacij obeh držav. Predsednik Kučan je pogovor s predsednikom Tuđmanom označil kot „zelo odkrit, polemičen in na nekaterih točkah zelo trd", hkrati pa je menil, da problemov ni mogoče rešiti „z molkom in brez stalnega dialoga". Kučan je ugotovil, da raven odnosov med državama ne ustreza potrebam in interesom niti Slovenije niti Hrvaške. Oba predsednika sta se strinjala, da je potrebno najti ustrezne rešitve, četudi je to zahtevno in težko. Da je raven odnosov neustrezna, sta v pogovorih ugotovila tudi predsednik Kučan in hrvaški premier Nikica Valentić, ki je med odprtimi problemi med državama omenil avtocesto, dolg Ljubljanske banke ter begunce v slovenskih počitniških domovih v Pineti in menil, da so tudi ti problemi rešljivi.

S hrvaškim kardinalom Franjem Kuharićem se je slovenski predsednik pogovarjal o problemu Razkrižja in reševanju bosansko-hercegovske krize.

Izstop krila Narodnih demokratov iz SKD

Narodna demokratska stranka, ki je krilo Slovenskih krščanskih demokratov, je imela 11. junija svoj 5. izredni kongres, na katerem so govorili o svojem izstopu iz SKD.

Večina narodnih demokratov je bila mnenja, da povezava s SKD ni prinesla zasluženih rezultatov, da SKD ostaja v nenaravni koaliciji, v notranjem delovanju v stranki pa NDS ni dosegla velike uspehe.

Glavni argument, da ostanejo v SKD, pa je bila izvolitev novega notranjega ministra Štera, ki je član narodnega demokratskega krila.

Stranka — krilo je končno sklenilo, da izstopi iz SKD in zaenkrat deluje kot samostojna stranka.

Nekaj članov krila pa je sklenilo ostati v SKD. Med njimi je tudi Andrej Šter, ki je bil imenovan za novega notranjega ministra, kakor tudi Janez Pirnat.

Narodna demokratska stranka je bila med ustanovitelji DEMOS-a z Dimitrijem Ruplom na čelu. Pozneje se je stranka razbila in ko so Rupel in drugi odšli na levo, so drugi nekaj časa bili samostojni, pozneje pa so se priključili krščanskim demokratom, kjer so ostali do tega tedna.

Odstopil je glavni tajnik SKD Edvard Stanič

V torek, 7. junija so doživeli Slovenski krščanski demokrati nov pretres. Ta dan je namreč odstopil glavni tajnik stranke Edvard Stanič. Že dalj časa je dobival očitke, da je leva usmeritev SKD njegovo delo.

Sam Stanič je v pogovoru za Primorske novice med drugim dejal, da je hotel položaj generalnega tajnika sicer zapustiti na predvidenemu decembrskemu kongresu SKD in se nato v miru pripraviti na prihodnje parlamentarne volitve. Ravnanje dela poslancev SKD, ki niso podprli v koaliciji dogovorjenega predloga predsednika vlade o razrešitvi ministrice za delo Jožice Puharjeve, pa je le pospešilo uresničitev njegove namere, da v stranki ne bo več opravljal tako pomembne funkcije.

Stanič je poudaril, da v SKD delujejo različne struje, vendar jih ni želel imenovati, saj bi bilo to po njegovem mnenju neumestno. Prepičan je, da je struja, ki zahteva ostrejše nastopanje proti politično močnejšemu nasprotniku vnaprej obsojena na neuspeh, in poudaril, da ne gre za organizirane struje, temveč bolj za posameznike.

Kot je dejal, želi s svojim odstopom pospešiti konsolidacijo v stranki, ki naj bi slonela na utrjevanju sposobnosti stranke za dialog s političnimi nasprotniki in na realnem upoštevanju moči stranke.

Zanimivo je, da so vsi mediji obžalovali odstop Staniča in ga branili, razen dnevnika Slovenca, ki pa je mnenja, da so s tem zašli pri SKD v novo krizo. Uvodničar Janez Vuk pravi, da je tudi SKD zajel „Ruplov sindrom", to je pragmatičnost, ki preko izgube zgodovinskega spomina in identitete pelje v razkroj stranke.

POSLANO V OBJAVO

Izjava Slovenskih krščanskih demokratov ob izstopu Narodnih demokratov iz stranke

Slovenski krščanski demokrati obžalujejo izstop krila NDS in oblikovanje nove stranke. Prepričani smo, da ustanavljanje novih desnih in desnosredinskih strank slabi ta del političnega prostora.

Za demokratičen in politično uravnotežen razvoj Slovenije pa je nujno povezovanje, ki bi moralo pripeljati do močne konzervativne stranke, v kateri bi prepoznali svoja hotenja mnogi ali kar večina tistih, ki so danes tudi v prevelikem številu desnih strank.

Izstop krila Narodnih demokratov iz stranke Slovenskih krščanskih demokratov je zato voda na mlin tistim, ki si prizadevajo za razbijanje desnosredinskega političnega prostora. To pelje k novi nepreglednosti, ki bi se je morali varovati še zlasti v luči bližajočih se lokalnih volitev.

Istočasno pozdravljamo odločitev članov dosedanjega krila Narodnih demokratov pri SKD, da se pridružijo Slovenskim krščanskim demokratom. To dejanje nas zavezuje, da bomo Slovenski demokrati še naprej vztrajali v prizadevanju za povezovanje oziroma združevanje na desnici ter istočasno odgovorno in tvorno delovali v dobro države Slovenije.

Ljubljana, 14. junija 1994

Slovenski krščanski demokrati

Izjava mladih krščanskih demokratov

Mladi krščanski demokrati z zaskrbljenostjo spremljamo razvoj politične situacije na Slovenskem v zadnjem času. Nenehno zavlačevanje oblikovanja nove koalicije in naraščajoči pritiski na ministre in poslance SKD so privedli do tega, da je zaradi prerazgrete politične atmosfere in skrhanega zdravja odstopil glavni tajnik naše stranke Edvard Stanič. Odstop človeka, ki je dalj časa sooblikoval podobo SKD, pomeni za stranko notranji pretres, hkrati pa tudi preiskušnjo njene življenjske moči. Ker Mladi krščanski demokrati ne želimo, da bi se pogajanja za sestavo dvostrankarske vladne koalicije zaustavila, predlagamo vodstvu stranke, da čimprej imenuje vršilca dolžnosti glavnega tajnika, ki mu bo dosedanji glavni tajnik predal operativno vodenje stranke do kongresa. Hkrati pozivamo LDS in predsednika vlade dr. J. Drnovška, da z oblikovanjem dvostrankarske koalicije, poštenim medstrankarskim dogovarjanjem in izvrševanjem skupnih projektov tvorno prispevata k stabilizaciji politične situacije v naši domovini. Letna konferenca v Zagorju je nedvoumno pokazala, da želimo Slovenski krščanski demokrati sodelovati samo v taki koaliciji. Nerazumljivo podaljšanje sedanjega stanja vladne koalicije, v kateri leva politična opcija izrazito prevladuje nad desnosredinsko, ni nikakršna rešitev v sedanjem bipolarnem slovenskem političnem prostoru.

Izvršilni odbor MKD

VIZUMI

Argentinske zvezne oblasti so 30. maja 1994 sporočile, da slovenskim državljanom, ki imajo navadni potni list Republike Slovenije, ni potreben vizum za vstop v Republiko Argentino in za bivanje v njej do največ treh mesecev.

Imetniki diplomatskega, uradnega ali službenega potnega lista smejo ostati v Argentini ves čas, dokler to zahteva njihova funkcija.

Božidar Fink
pooblaščeni predstavnik MZZ

Pred petimi leti so v Ljubljani podpisali Majniško deklaracijo, v kateri so zahtevali slovenski kulturniki in politiki, da se povrne v Slovenijo demokracija. Ta deklaracija je bila nekak začetek DEMOS-a. Ob petletnici tega dogodka so objavili v Sloveniji novo Majniško deklaracijo v kateri ponavljajo stare zahteve, ki še niso bile uresničene.

Majniška deklaracija — pet let kasneje

Majniška deklaracija kot politično izhodišče za družbeno prenovo vsebuje štiri temeljne cilje:

- državno osamosvojitev,
- demokracijo kot podlago za družbeno preureditev,
- parlamentarni večstrankarski sistem, kot osnovo za politično ureditev,
- gospodarski sistem, temelječ na izkušnjah sodobne družbe blagostanja.

Vsi ti temelji so medsebojno soodvisni, drug drugemu pogoj in zato uresničljivi samo kot celota.

DOSEGLI SMO:

- državno osamosvojitev in mednarodno priznanje,
- ustavo suverene države, ki je ustvarila potrebno normativno izhodišče za Slovenijo, kot pravno in socialno državo, utemeljeno na varstvu človekovih pravic, zasebni lastnini in svobodni pobudi,
- formalno demokracijo kot podlago za družbeno prenovo in preureditev,
- politično ureditev s parlamentarnim večstrankarskim sistemom.

NI ŠE URESNIČENO:

- nova država dejansko ni pretrgala kontinuitete s prejšnjo totalitarno ureditvijo. Ni ne priznala ne obsodila najhujših dejanj totalitarnega nasilja in kršitev človekovih pravic,
- ustavi ni sledila zakonodaja, ki bi njena okvirna izhodišča prevedla na raven izvršljivosti. Ustava je ostala torzo, ki brez izvedbene zakonodaje ne more obstati in je zato sama ogrožena,
- demokracija, kot podlaga za družbeno preureditev je sicer dosežena na formalni ravni, ohranjena pa je oligarhična strukturiranost družbe iz komunističnega obdobja, v glavnem z istimi nosilci družbenih vlog in v bistvu nespremenjenimi razmerji družbene moči. To omogoča njenim nosilcem, da svoje dosedanje položaje tudi formalno legitimirajo in jih izkoriščajo za blokiranje nadaljnje demokratične preobrazbe.

Ocena sedanjega političnega in pravnega položaja vodi do spoznanja, da gre za skoraj popolno kontinuiteto ureditve in razporeditve družbene moči, kot je veljala v komunističnem režimu, in za dejansko diskontinuiteto politične volje in naporov, ki so opredeljevali t. i. slovensko pomlad.

KAKO NAPREJ

Nadaljevati moramo tam, kjer smo bili zaustavljeni:

- ponovno povezati in mobilizirati vse tiste sile, ki so izvedle preboj iz komunizma in začele z družbeno prenovo in to na temelju sodobne politične organiziranosti,
- odločno nadaljevati z demokratizacijo družbe na temelju nove prerazdelitve družbene moči in družbenih vlog. Temu cilju naj služi v prvi vrsti pospešena privatizacija in reorganizacija državne uprave in javnih služb. Vse protizakonito prisvojeno družbeno premoženje je treba vrniti,
- pospešiti zakonodajo, ki bo zagotovila dejansko izvedbo ustave in ne le formalne uskladitve dosedanjega pravnega reda, ki je bil podlaga komunističnemu režimu.

(To deklaracijo je podpisalo veliko kulturnikov in politikov, večinoma istih kot prvo. Npr. oba rektorja univerze, predsednik SAZU, Oman, itd.

Manjkajo pa podpisi Dimitrija Rupla in Igorja Bavčarja...)

Do sprave je še daleč

3. junija so v Državnem zboru govorili o novem zakonu o vojnih invalidih, veteranih in žrtvah vojnega nasilja. Slovenski krščanski demokrati so po svojem poslancu Benjaminu Henigmanu predlagali, da naj se v ta zakon vključijo vse enote odporniškega gibanja za osvoboditev domovine, med drugim tudi domobranci. S tem bi se vsaj delno uresničile velikopotezne, a največkrat prazne besede o vseslovenski spravi.

Najostreje so temu predlogu nasprotovali poslanci komunistične Združene liste, Liberal-demokratov in Slov. nacionalne stranke, češ da bi s tem plačevali kolaboracijo in narodno izdajstvo.

Jože Pučnik je branil predlog in dejal: „Moderna Evropa je sicer protifašistična in protinacistična a tudi protikomunistična".

Kljub burni razpravi so poslanci na končnem glasovanju predlog zavrnili

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE
Sektor za Slovence po svetu

Ljubljana, 01.06.1994

Slovenska radijska oddaja
OKENCE V SLOVENIJO

Slovenska oddaja **OKENCE V SLOVENIJO** je redna tedenska oddaja, namenjena Slovencem, ki živijo v Argentini. S svojim programom veliko prispeva k rednemu informiranju slovenskih izseljencev o dogajanju v matični domovini Republiki Sloveniji in ohranjanju slovenske narodne identitete.

Zato menim, da je delo in program navedene radijske oddaje izrednega pomena in v nacionalnem interesu Republike Slovenije.

prof. dr. Peter Vencelj
DRŽAVNI SEKRETAR

S „Che" Guevaro na Aveniji Majev

Pod tem naslovom je 28. maja pričel vrsto svojih člankov v sobotni prilogi Dela namestnik njegovega glavnega in odgovornega urednika, Danilo Slivnik. Ta znani časnikar je v začetku leta dobil odlikovanje za svoje delo. Sedaj pa opisuje svoje vtise s potovanja v Južno Ameriko, to je Argentino, Bolivijo, Perú, Kolumbijo in Brazilijo. Ob prihodu v Buenos Aires je obiskal tudi Slovence, ki tukaj živimo. Tem je posvetil del svojega prvega članka, kar prinašamo v celoti:

»Vendar priznam, da me vse to (argentinska ekonomija; op. ur.) niti ni preveč zanimala, ker sem prišel v Buenos Aires dejansko zaradi Slovencev, ki živijo v tej državi — eni že od prve svetovne vojne, drugi pa od druge. Tako sem že naslednji dan poklical prof. Tineta Vivoda, predsednika Zedinjene Slovenije in predstavnika tistih, ki so organizirani v katoliških društvih. Srečala sva se v hotelu, potem pa odpeljala v tako imenovano Slovensko hišo, ki je nekakšen kulturni dom in cerkev hkrati in središče „slovenstva" v Argentini. Reči pa moram, da sem že tam sklenil, da o tem v reportaži ne bom pisal, ker sem ugotovil, da nimam pravice, da bi poenostavljal stvari, in da navsezadnje vem o vsem skupaj premalo, da bi se vtikal v življenje ljudi, ki so morali državo zapustiti pred petdesetimi leti. Še več: če povem čisto po pravici, so me njihove izpovedi precej pretresle in mi je bilo po svoje celo žal, da sem zanje zvedel. Kdo pa sploh sem, da naj bi si z njimi oteževal življenje: o njih se v šoli nismo učili, prvič sem nekaj več zvedel o povojnih pobojih in nasilnih izselitvah, ko je bilo revolucionarnega režima tako rekoč konec, ne pišem se Ribičič in — kar je najpomembnejše — ne ukvarjam se s politiko.

Je pa jasno, da so morali po letu 1945 argentinski Slovenci prestati neverjetno veliko, tudi če so bili sami kolaboracionisti (a zagotovo niso bili), in nič čudnega ni, da so še danes mnogi od njih močno užaljeni, razočarani in prizadeti. Ni si namreč težko zamišljati, kako jim je bilo pri duši, ko so najprej leta 1945 zapustili Slovenijo, potem se tri leta potikali po italijanskih in avstrijskih begunskih taboriščih, na koncu pa pristali v Južni Ameriki.

Po svoje so seveda lahko bili zadovoljni, ker so ostali živi, kajti ni se mogoče izogniti hipotetični domnevi, da bi povojne revolucionarne oblasti povsem lahko pobile tudi del teh, ki so se maja 1945 izselili, če so pred tem pobile 12 tisoč onih, ki so ostali ali pa so jim prišli v roke potem, ko so jih Jugoslaviji izročili zavezniki. Strah (za življenje) pa je kljub vsemu naredil svoje in njihova kalvarija je bila popolna: najprej so v veliki negotovosti čakali v zbirnih centrih, kjer so zavezniške oblasti odbirale „zdrave, močne in plavolase", ki so se lahko odselili v Avstralijo in na Novo Zelandijo. Potem so trepetali, ali se bo uresničila napoved, da bo Argentina na prigovarjanje msgr. Janeza Hladnika, ki je bil prijatelj slovite Evite Perón, žene takratnega predsednika, vzela tudi „stare, bolne in slabotne". Na koncu pa so doživeli šok, ko so jih v pristanišču v Buenos Airesu po skoraj dvotedenski vožnji pričakali Slovenci iz prve generacije emigrantov, ki jih je nagovorilo takratno jugoslovansko veleposlaništvo, in pljuvali nanje, jih kamenjali ter vpili: „Izdajalci, izdajalci..." Tako se je v prostranstvu pamp znašlo še okrog šest tisoč Slovencev (skupaj jih v Argentini še danes živi od 20 do 25 tisoč), ki so ostali skregani med sabo do danes in ki jih v veliki meri še zmeraj ločuje prvotna socialna ločnica: v prvi generaciji so bili pretežno ekonomski emigranti, slabo izobraženi in nacionalno precej ravnodušni, v drugi pa politični, tako rekoč cvet slovenskega katoliškega izobraženstva in mnogi pomembni predvojni ljubljanski podjetniki, ki so morali v Argentini začeti od začetka.«

JANEZ POVŠE

Nelahki trenutki za demokracijo

Ni stvar črnoglednosti, pač pa dejstev, če si upamo tvegati trditev, da preživlja demokracija v Sloveniji — želeti si je prehodnost takšnega stanja — razmeroma težke trenutke. Zdi se, kot da se je z odstranitvijo Janeza Janše s položaja ministra za obrambo porušilo družbeno ravnotežje. Ob vsem tem številni znaki kažejo, da utegnejo nosilci prejšnjega režima hoteti preveč. Sliši se naivno, toda tudi v interesu slovenske levice, ki je trenutno nedvomno prva politična sila, bi bilo, ko bi bil Janša še vedno tam, kjer je bil — na mestu ministra. Nevarna za levico sámo in tudi Slovenijo lahko postane skušnjava, da se lahko povrnejo časi pred padcem berlinskega zidu.

Pa poglejmo nekaj zadnjih cvetk: v petek zvečer je RTV Slovenija objavila novico, da je neznanec z nožem napadel Mitjo Kunstlja, delavca ministrstva za obrambo, očitno Janševega človeka, ki je v zadevi Smolnikar največ govoril o tem, da je bil Smolnikar pač agent. Pred časom je neznanec na cesti ogrožal Antona Krkoviča, enega od osrednjih mož Teritorialne obrambe. Odbor za mednarodne odnose je očital Lojzetu Peterletu, da se je v Argentini udeležil slovesnosti v spomin žrtvam komunističnega nasilja. Lojze Peterle se je branil zelo premišljeno, saj je izjavil, da spoštuje vsak odpor proti okupatorju, a tudi upor proti revolucionarnemu nasilju med vojno. Vse več sej se odvija za zaprtimi vrati, kar ni v skladu z „glasnostjo". Sodišče, ki sodi znanemu časnikarju Dela Danilu Slivniku — ta je menda škodoval novogoriškemu Hitu — je zamenjalo sodnico, ki je izjavila, da ni pravne podlage za Slivnikovo obsodbo. Sploh nekateri govorijo, da bodo po odstranitvi Janša na vrsti časnikarji, med katerimi so že številni v sodnih postopkih, ker preprosto povedo o pojavih in dogodkih svoje mnenje. Da to ne gre skupaj z demokracijo, je več kot jasno. Ključen trenutek bo nastopil, ko bo zaživela nova koalicija, koalicija med Liberalno demokracijo Slovenije in Slovenskimi krščanskimi demokrati. Takrat se bo zgodila ena od obeh možnosti: ali se bo stanje hitro popravilo ali pa hitro poslabšalo.

Različna gibanja in ugledni posamezniki, pisatelji še posebej, so leta 1989 podpisali Majniško deklaracijo, ki je postavila odločilne temelje slovenski državnosti. V njej so zahtevali: državno osamosvojitev, demokracijo kot podlago za družbeno preureditev, parlamentarni večstrankarski sistem in tržni gospodarski sistem. Pet let po tem dogodku je nastala Majniška deklaracija 1994, ki pa ugotavlja ne preveč vzpodbudne stvari: nova država ni pretrgala kontinuitete s prejšnjo totalitarno ureditvijo, ni ne priznala ne obsodila najhujših dejanj totalitarnega nasilja in kršitev človekovih pravic, ustava ni zaživela, demokracija je le formalna, ohranjena je struktura komunistične družbe v glavnem z istimi nosilci družbenih vlog, demokratična preobrazba slovenske družbe je zaradi vsega tega blokirana, vpliv t.zv. slovenske pomladi je praktično ukinjen. Nadaljevati je treba tam, „kjer smo bili ustavljeni, ponovno je treba povezati in mobilizirati vse tiste sile, ki so izvedle preboj iz komunizma, odločno je treba nadaljevati z demokratizacijo družbe na temelju nove prerazdelitve družbene moči in družbenih vlog. Pospešiti je treba privatizacijo, reorganizirati državno upravo in javne službe. Vse protizakonito prisvojeno družbeno premoženje je treba vrniti".

Na vsak način je tukaj navedeni dokument močan klic po moralizaciji družbe, v kolikor se v kratkem času sploh še da kaj korenitega popraviti. Ne smemo pozabiti, da je opozicija v bistvu v tem trenutku razbita, da so nosilci prejšnjega sistema znali prepričati volilce, kar je treba v vsaki demokraciji spoštovati brezpogojno, in da so kot v drugih nekdanjih realsocialističnih državah vzbudili iluzijo, da je bilo v prejšnjem obdobju boljše, kot je sedaj. Zaradi vsega tega je jasno, da se bo demokracija tudi v Sloveniji razvijala počasi in mukoma, lahko precej časa na isti točki, z zastoji.

„Katoliški glas"

Diskriminacija pri dodeljevanju sredstev

V Slovencu in v Delu je bil 21. in 23. maja v rubriki Tako mislim in Prejeli smo objavljen kratek zapis predsednika izseljenskega društva Slovenija v svetu gospoda Boštjana Kocmurja, v katerem je slovensko javnost obvestil o razlogih, zaradi katerih je to društvo ostalo brez virov iz državnega proračuna.

Njegove navedbe so povsem točne, in ker nisem zasledil nobenega odmeva predvsem odgovornih in ker kaže, da se želi delovanje tega mladega društva čimbolj „skriti", želim na kratko predstaviti bistvo problema.

Na pobudo Slovencev po svetu je bilo januarja 1992 ustanovljeno izseljensko društvo Slovenije v svetu. Ministrstvo za notranje zadeve ga je 12. avgusta tega leta uradno priznalo kot institucijo civilne družbe. Z gmotno podporo izseljencev je društvo preživela leto 1992, nekaj podpore so v letu 1993 za posamezne projekte prejeli od sektorja za Slovence po svetu. Toda društvo ne more normalno delovati, ker nima pokritih minimalnih stroškov za prostore in potrebno osebje.

Iz teh razlogov sem k letošnjemu proračunu predlagal dopolnilo v višini desetih milijonov SIT, s katerimi bi društvo lahko vzpostavilo vsaj osnovne pogoje za delovanje. Predlagal sem enako zmanjšanje postavke Sredstva za delovno uspešnost upravnih organov. Uspelo mi je in državni zbor je to dopolnilo kot enega redkih podprl. Toda ker je bil proračun neusklajen (med prihodki in odhodki, toda nikakor ne zaradi mojega dopolnila), je po določbah poslovnika državnega zbora odbor za proračun in kreditnomonetarno politiko proračun „uskladil" in brez obrazložitve med drugim že izglasovano dopolnilo. Tudi vlada je to odločitev potrdila. Žal.

Društvu Slovenija v svetu je bilo na ta način onemogočeno normalno delovanje. Če človek ob desetih milijonih SIT samo pomisli na stotine milijonov, ki prehajajo v milijarde, ki jih bodo morali slovenski davkoplačevalci plačati zaradi nepojasnenih postavk javnega dolga (nerazčiščene postavke pri sanaciji bank — med njimi tudi take, ki mejijo na odlivanje slovenskega kapitala v privatne žepe v tujino), potem je jasno, da je tako slovenska vlada kot vladajoča večina v državnem zboru ne zmoreta afirmativnega odnosa do takih društev, kot je Slovenija v svetu. To pa je žalostno, navsezadnje tudi za prihodnost slovenstva.

Ob tem sem z veseljem sprejel vest, da bo to društvo 18. junija 1994 v zavodu sv. Stanislava v Šentvidu priredilo Tabor Slovencev po svetu. To pomeni, da jim nerazumevanje slovenske oblasti do njihovega dela ni vzelo delovne vneme in ustvajalnosti. Na taboru želijo krepiti medsebojno povezovanje Slovencev po svetu, predstaviti njihovo delovanje in še posebej problematiko slovenskih organizacij in društev v tujini ter utrditi stike z matično domovino. Cilji, za katere bo, vsaj upam odgovorne vsaj toliko „zadelo", da bodo to pomembno srečanje podprli.

In navsezadnje način, kako je bil izseljenskemu društvu Slovenija v svetu v državnem zboru ob že izglasovanem dopolnilu odvzet denar iz proračuna, kaže na nepopolnost in nedoslednost poslovnika državnega zbora. Predvsem je napisan tako, da je opoziciji dobesedno onemogočeno konstruktivno sodelovanje pri sprejemanju državnega proračuna.

Janez Podobnik,
poslanec Slovenske ljudske stranke

„Delo", 11. 6. 94

850 let Ljubljane

Od petka 17. junija do nedelje 19. bodo v Ljubljani praznovali njeno 850-letnico. V petek bodo postavili spominski kamen ob začetku gradnje mesarskega mostu na Petkovškovem nabrežju. Popoldan bo slavnostna povorka kostumiranih vaščanov iz različnih obdobij mesta Ljubljane. Udeleženci povorke bodo nato predali županu listino mesta Ljubljane. Zvečer bo slavnostni koncert v Cankarjevem domu: orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor in Zbor Consortium musicum, obenem pod noč ob Ljubljanici: koncert Green Town Jazz Banda pred Magistratom in Pop-Design na Prešernovem trgu ter ognjenke z ljubljanskega Gradu.

V soboto zvečer spust plovil po Ljubljanici (Čevljarski most-Tromostovje), podelitev Župančičevih nagrad s kulturnim programom na Ljubljanskem gradu in slavnostni ognjemet z ljubljanskega Gradu. V nedeljo v stolnici slavnostna peta maša, zbor in orkester frančiškanske cerkve iz Salzburga, nato množična šahovska simultanka med Ljubljančani in 15 velemojstri na 150 deskah na Mestnem trgu in promenadni koncert pihalnih orkestrov (Mestni trg, Kongresni trg, Trg Ajdovščina).

Od priliki 850-letnice prve omembe Ljubljane v dokumentih v nemški in slovenski obliki (Laybach-Luwigana) so na ljubljanski pošti izdali priložnostno znamko.

Tone Mizerit

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Znano je, da je politični posel „krovski posel". Politika kot bi jo morali vsi razumeti (zlasti še politiki), je tista streha ali „krov", pod katero naj se nemoteno odvijajo vsi izrazi družbenega življenja. Problem nastane kadar stranke, tiste, ki so na vladi in izvajajo oblast, in tudi tiste, ki so v opoziciji in izvajajo kontrolo, pozabijo na to in se izživljajo izključno v notranjem obračunovanju ali notranjih medsebojnih sporih ali pa še bolj pogosto le v borbi za dosego in ohranitev oblasti.

OFENZIVA

To je stara bolezen vseh vlad po vsem svetu. In Argentina ni izjema ali bolje je kaj pristen primer. To je mogoče zaslediti vsa zadnja desetletja tako pri vojaških kot pri demokratičnih vladah in domala v vseh političnih strankah. In prišlo je še posebej do izraza pri Alfonsinu in Menemu, kajti cilj obeh je bil obdržati se na oblasti čim dalj časa. Le da je Alfonsinu načrt spodletel, Menemu pa se vsaj dozdaj posrečuje. Alfonsín ni mogel doseči spremembe ustave; danes, pod Menemom, doživljamo novo ustavodajno skupščino, ki bo sedanjemu predsedniku dovolila, da kandidira za novo vladno dobo.

Zaradi besedila ustave, ki ga je Alfonsín s svojim paktom v Olivosu vsilil Menemu, je ta obvezan, da za novo dobo doseže vsaj 45% glasov na volitvah ali pa preseže drugouvrščenega za več kot 10%. To zadnje ni izgledalo zadnje čase tako težko, saj je radikalizem, druga politična sila v državi, na tako nizkem nivoju, da ga od peronizma loči izredna količina možnih glasov. Velika fronta, mlada politična formacija argentinske levice, ki se izkazuje kot tretja politična sila (je že druga v megapolis, ki jo predstavlja desetmilijonski Buenos Aires in okolica), še daleč ne more doseči potrebnih glasov za predsedniško tekmo.

Vendar se je pokazalo, da glasovi peronizma tudi padajo, in tako izrazito, da je vlado pričelo skrbeti. In ta skrb ima dvoje obrazov. Eden kaže na možnost, da bi v določenem trenutku prišlo do kake „antimenemistične" fronte, ki bi jo sestavljali radikali in levica, ki pa bi z lahkoto dosegla potrebne procente za „ballotage". In izid drugega kroga bi bil dvomljiv. Drug obraz pa kaže sicer možno zmago Menema, ki pa bi kot predsednik imel v kongresu toliko težav, da dejansko ne bi mogel vladati brez povezave z manjšimi strankami. Bilo bi konec dosedanje vsemogočnosti. To pa ne gre v njegove račune.

Ko so torej razne ankete pokazale, da priljubljenost vlade in sedanjega predsednika nenehno pada, so v vladi pričeli prav po vojaško načrtovati ofenzivo, ki naj vladi vrne izgubljeni blesk in potrebno priljubljenost. In ker veliko problemov predvidevajo zlasti na socialnem področju, se bo tam osredotočilo delovanje vlade v bodočih mesecih. Tako vsaj govore razne napovedi, ki jih vladni predstavniki posredujejo javnemu mnenju.

Ob tem pa nastajajo nekateri problemi: lahko je stvari napovedati, teže izvesti. Socialni plan so napovedovali že lansko leto. Še več, predstavljen je bil kaj natančen načrt in skušali so vplesti celo predstavnike katoliške Cerkve v to izvedbo, a do izvedbe nikdar ni prišlo. Končalo se je z nekaj izrazi volilne miloščine, a do pravega socialnega dela nikdar ni prišlo. Sedaj nastajajo isti dvomi, čeprav so načrt bolj konkretni: gre za javna dela na področju komunikacij in pa gradnje stanovanj. Toda vprašanje ostane: kje dobiti potrebnih fondov, ko je finančni položaj skoraj brezupen. Nekaj podobnega se dogaja v provinci Buenos Aires, kjer mora trenutno guverner Duhalde, znan po svojem socialnem delu in javni investiciji seči po raznih bonih, ki mu sicer trenutno nudijo potrebne fonde, po drugi strani pa večajo provincijski dolg.

Vendar vlada hoče pokazati, da jemlje politiko kot „krovski posel". Sem naj bi spadala tudi predsednikova napoved, da bodo preuredili vojaško službo. Nič več ne bo obvezna marveč prostovoljna; in tisti, ki se bodo odločili za to službo, bodo prejemali plačo. Tudi za to je potrebno novih fondov, a Menem je že dosegel obljubo ministra Cavalla, da denarja za to zadevo ne bo manjkalo. Da bo s tem Menemova popularnost narasla, ni dvoma. Pač mu je treba priznati, da se lotuje poslov, ki se jih doslej noben argentinski predsednik, ne vojaški ne civilni ni upal. Morda bo res dosegel spraviti državo v red. Kar se mu more očitati je izredna cena, ki jo družba plačuje za ta red.

PROTIOFENZIVA

A če je anketa pokazala, da predsednikova priljubljenost pada, je pokazala tudi, kaj ljudje želijo od vlade, kaj najbolj kritizirajo v sedanjem stanju države. Zahteva je bistvena: več dela, večja in boljša vzgoja in manj korupcije. Brezposelnost, ki je Argentina skoraj ni poznala v zadnjih desetletjih, danes udarja v osrčje družbe. In to najbolj boli.

Opozicija pa, ki je svesta te ljudske zahteve, seveda udarja na tej točki. In čeprav ne gre proti osrčju gospodarskega plana, napada njegove slabe posledice. Kar se korupcije tiče, danes nihče ne dvomi, da je zmaga Velike fronte v prestolnici v veliki meri sad obtožb korupcije, ki so padle na vladne glave neposredno pred aprilskimi volitvami. A to je za vlado bolj daljna nevarnost. Bližnja je možnost socialnih izbruhov v notranjosti države in veliki protestni shodi, ki tudi lahko izpodkopljejo vladni ugled tako doma kot v inozemstvu.

V tem smislu omenimo sindikalno manifestacijo, ki je te dni v Córdobi zbrala nad 7.000 delavcev, ki so protestirali proti vladni politiki. Številka sama po sebi morda ni velika, a je bila to največja protestna manifestacija zadnjega desetletja v „sredozemski provinci".

Zato tako zanimanje in skrb vlade glede manifestacije, ki jo opozicionalni sindikalizem organizira za 6. julij. Tako levičarska CTA kot del peronističnih sindikatov, ki se je pred kratkim ločil od protivladne CGT, organizirajo ta protest, katerega se bodo udeležile kolone iz notranjosti države in pa vsa opozicionalna skupnost prestolnice in Velikega Buenos Airesa. Prisotnost so napovedale tudi razne politične stranke (celo del radikalizma in seveda Velika fronta) ter študentovske organizacije. Ni pričakovati, da bi ta dogodek, tudi če bo izredne obsežnosti, stvar kaj spremenil, a za vlado so vsi to znaki, da se je položaj precej spremenil.

To so „stražni ognji", ki napovedujejo pohod „sovražnika". In vse je važno, kadar gledamo dogodke z vidika bodočnosti. Zlasti še ker mora, prej ali slej, argentinska politična skupnost preživeti krizo odraščanja.

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske Latinskoameriške Trgovske Zbornice

POČASNA GOSPODARSKA RAST. Leto 1993 je bilo v slovenskem gospodarstvu prelomno. Prvo leto gospodarske rasti po šestih letih neprekinjenega nazadovanja. Tudi v prvih mesecih letošnjega leta je slovenska proizvodnja zelo počasi naraščala. Zlasti je videti gibanje v prometu, gradbeništvu. Število brezposelnih se počasi zmanjšuje.

NEMČIJA — NAJVEČJI SLOVENSKI SOUDELEŽENEC. Po statističnih podatkih o izvozu in uvozu v dveh mesecih letos je slovensko gospodarstvo v Nemčijo izvozilo skoro za 298 milijonov dolarjev blaga. Na drugem mestu je Italija, kamor je bilo izvoženih za 131 milijonov dolarjev blaga, na tretjem mestu je Francija, kamor je slovenski izvoz znašal 76 milijonov dolarjev. Izvoz v Avstrijo je znašal 45 milijonov dolarjev blaga in je bila Avstrija na četrtem mestu pri slovenskem izvozu.

NEGATIVNO OCENO je dobila Slovenija v ugledni finančni reviji Euromoney, ki redno objavlja lestvico tveganja za tuje vlagatelje. Na tej lestvici je Slovenija zdrsnila za 10 mest, s 63. na 73. mesto, med več kot 130 državami. Dobila je „samo" 43,06 točke, ki predstavljajo oceno svetovno znanih strokovnjakov in bančnikov. Tolažimo se lahko s tem, da je nazadovala tudi Japonska, ki je trenutno na 13. mestu.

V ITALIJI se vsi trudijo, da bi čimbolj „skrili" novo državo Slovenijo. Tako so prometne table ob meji s Slovenijo še prav takšne, kot pred razpadom Jugoslavije. Povsod še piše: Jugoslavija.

BLIZU ZELENE VEJE je gorenjsko gospodarstvo, saj je lani v blagovni menjavi s tujino ustvarilo 232 milijonov dolarjev presežka. Izvoz je znašal lani 780 milijonov dolarjev, kar je bilo za 2,9 odstotka manj kot leta 1992. Gorenjsko gospodarstvo se vse bolj usmerja na Zahod, saj so lani pri trgovanju ustvarili 194 milijonov presežka.

W W W — Super-računalniški center instituta Jožef Štefan v Ljubljani se je vključil na svetovno informacijsko omrežje World Wide Web (WWW). Naprava, ki posreduje informacije, se imenuje „strežnik". Komaj so minili trije meseci, ko je bil prvi slovenski „strežnik" objavljen v mednarodnih seznamnih virih, so že našteli 725 ogledov iz ZDA, 388 iz Švedske, 269 iz Švice, 116 iz Norveške in 12 iz Japonske. Informacijska centrala bo svet na dlani, saj na WWW najdemo vse dokumente s področij znanosti in tehnologije ter drugih področij.

Z JADRANA NA ČRNO MORJE. V dveh letih in pol je slovenski Smelt zgradil ogromen sanatorij Nebug ob Črnem morju. Pri gradnji je sodelovalo 76 slovenskih podjetij. Sanatorij ima površino 58 tisoč kvadratnih metrov. V njem je tisoč postelj. Poslopje ima svojo banko, pošto, šest bazenov. Na voljo je tudi deset zdravniških posvetovalnic.

NADPOVPREČEN KRAŠKI TERAN. V kmetijsko zadrugo so kraški vinogradniki pripeljali lansko leto 120 vagonov vina. Tako bodo kljub suši lahko prodajali odlično vino še letos.

„SLOVENSKO ZAPLANKANOST" imenujejo poznavalci zaostalega turističnega razvoja v velikem pohorskem okrožju. Tam je sicer v številnih zdraviliščih lep, obisk v turističnih krajih pa porazen.

„ZADIHATI Z ZELENJEM POHORJA" pomeni skupno skrb za vso povečano pohorsko okrožje, ki bi zajelo zdravilišče Dobrno, Laško, Atomske toplice, Rogaško Slatino, Topolščico, Zreče ter mesto Celje, Maribor, Ptuj, Slovenj Gradec, Velenje, Žalec, Slovenske Konjice in Kozjansko. Pa še gorske turistične centre Mariborsko Pohorje, Golte, Roglo, Kope in Logarsko dolino s Solčavo. Ideja se je porodila pri državnem tajništvu za turizem in gostinstvo.

KAKOVOST — KLJUČ DO USPEHA. Pri Slovenskih železnicah so se odločili, da bodo kakovost svojih storitev prilagodili evropskim normam. Najprej se bodo tega načrta lotili v potniškem prometu. Sem spada izobraževanje vseh zaposlenih.

NAJBOLJŠI TURISTIČNI VLAK V EVROPI označujejo v angleški reviji World Steam, naš muzejski vlak, ki vozi po bohinjski progi do Mosta na Soči. V promet bi radi spravili več podobnih vlakov, ker si na tihem obetajo dobro poslovno potezo. Težava je s starimi lokomotivami na paro, ker ni strokovnjakov za popravila.

PREDORI. Na progah Slovenskih železnic je 83 predorov v skupni dolžini 35.917,43 metrov.

NOVI JEKLENI KONJIČKI iz vsega sveta so blesteli na razstavi avtomobilov maja v Ljubljani. Čeprav je slovenski trg razmeroma majhen in cene nedosegljive, je bil sejem vreden ogleda.

110 VAGONOV PAPIRJA so uporabili za tisk novega telefonskega imenika Slovenije, ki je izšel 16. maja letos. Natisnjen je bil v sedmih knjigah, od tega jih je pet za posamezne omrežne skupine, šesta knjiga z oglasi in zadnja z navodili. Upoštevali so 75.000 sprememb. Izšel je v nakladi 250.000 izvodov.

NEIZRABLJENE MOŽNOSTI. Nekaj tednov se je v Sloveniji mudil poslovnež — švedski Slovenec Milan Starc, ki zadnja leta navezuje gospodarske stike med Švedsko in Slovenijo. S svojo visoko izobrazbo (ima naslov evropskega industrijskega inženirja) se ukvarja s strokovnim industrijskem svetovanjem. Njegovo glavno delo je prenos znanja iz Švedske v Slovenijo in pomoč domovini na poti v zdravo tržno gospodarstvo. Ugotovil je, da ima Slovenija izredno veliko neizrabljenih možnosti.

„MARIBOR — MOJE MESTO" je naslov knjižice, ki ga je nedavno izdalo turistično društvo Martur. Izredno lepo urejen vodič turističnih ponudb je odličen prispevek pri turistično informativnem gradivu Maribora.

PRVA RAZSTAVA DOMAČE IN UMETNE OBRTI se vrši ob proslavi 25-letnice zbornice Slovenije od 10. junija v Cankarjevem domu. Razdeljena je na tri oddelke: slovenska domača in umetna obrt, razstava umetniško oblikovanega zlata, stekla in keramike in razstava mojstrskih spričeval.

TRIJE SEJMI NA RAZSTAVIŠČU v Ljubljani so bili konec maja: imenovali so jih Marketing Klub, Podjetniški sejem in Fotostik. Na prvih dveh podjetniških sejmih je sodelovalo 51 razstavljalcev iz šestih držav. Sejem Fotostik pa je predstavil vse, kar je potrebno za dobro in strokovno izdelavo kakovostnih fotografij. Na njem se je predstavilo 56 razstavljalcev.

EMONA MERKUR ZAPRTA. Veleblagovnica Emona „Supermarket" je eno največjih trgovskihj podjetij v Ljubljani. S trgovino ni dobro. Zaposlovali so 1100 oseb. Zaprli so podjetje zaradi zakona o denacionalizaciji.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

7. junija

1 dolar	132,64 SIT tolarjev
1 marka	79,44 SIT tolarjev
100 lir	8,19 SIT tolarjev

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Letos je redna čarterska povezava med nemškim Leipzigom in Ljubljano. Od maja do oktobra je predvidenih 25 poletov, za katere se klub Austria Reisen obveže, da bo napolnil tri četrtine Adriinega letala, ostalo pa se lahko prodaja v redni prodaji. Turisti so povečini upokojenci, ki večinoma ostanejo v Sloveniji in obiščejo Bovec, Bled, Portorož, letos pa tudi zdravilišče Dobrna. Klubovo delovanje se poskuša odpirati tudi na berlinsko področje, od koder bosta prišla letos dva poleta. Za prihodnjo sezono pa upajo, da bo stekla redna čarterska linija.

LJUBLJANA — Slovenija ima nov zakon o RTV Slovenija. V njem so določeni nameni oddajanja, načini financiranja in metodologija, kako in kdo upravlja RTV ter o imenovanju direktorjev in urednikov. RTVS sestavljajo dva nacionalna TV programa, po en radijski-televizijski program za madžarsko in italijansko narodno skupnost, radijski in TV programi za slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, radijski in TV programi za tujo javnost pa še radijski in TV programi regionalnih centrov v Mariboru in Kopru. Zanimiva postavka je ta, da naj bi RTVS spoštovala človekovo osebnost in dostojanstvo, verski pluralizem in strankarsko neodvisnost. Obenem pa je prepovedana verska propaganda in tudi politična. Vendar le-ta z izjemo volilne kampanje, v času 24 dni pred volitvami do 24 ur pred dnevom glasovanja. Oglasi in plačana obvestila smejo predstavljati največ 15 odstotkov oddajanja in ne več kot 12 minut na uro.

LJUBLJANA — Pesnik Tomaž Šalamun je v nekaj mesecih doživel izdajo svojih del v raznih jezikih. Nazadnje so v Budimpešti izdali v madžarščini izbor poezij z naslovom Poker, še prej pa tudi v italijanskem, nizozemskem in angleškem jeziku, s čimer si je priboril naslov najbolj prevajanega slovenskega poeta.

NOVO MESTO — Na letošnji 18. skupščini Zveze gobarskih družin Slovenije so predlagali, da bi nabiranje gob ne bilo profesionalno, da bi se smelo na dan nabrati največ dva kilograma gob, ob sredah pa bi bilo nabiranje prepovedano.

IŽLAKOVCI — Na reki Muri brod že trideset let povezuje Ižlakovce z Zgornjim Krapljem. Nekaj časa ni bil uporaben, zdaj pa je bil spet obnovljen in bo spet prevažal ljudi med obema bregovoma.

PORTOROŽ — V hotelu Metropol so odprli kitajsko restavracijo Chinatown, ki jo vodi Kitajec Lee Tung Fai. Prej je delal dolga leta v Hong Kongu in Singapurju. Zdaj ima podpisano pogodbo z Metropolom za dve leti in bo pripravljal 52 različnih jedi. Veliko hrane mora še uvažati, prve uspehe pa že žanje s pripravo sip iz bližnjega Piranskega zaliva.

LJUBLJANA — Brižinski spomeniki so bili povsod za največjo letošnjo manifestacijo slovenske humanistike. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ter njen Inštitut za slovensko literaturo sta pripravila mednarodni simpozij, ki se ga je udeležilo 59 razpravljavcev, od katerih je bilo 34 iz enajstih držav. To so zapisi med leti 972 in 1039 škofov iz Freisinga, ki so jih uporabljali kot priročnik na svojih pastoralnih potovanjih. Te zapise smatrajo za prve ohranjene zapise v slovenščini. Med simpozijem so bili na voljo povzetki referatov, uredniški odbor pa bo pripravil tudi zbornik z vsemi referati in diskusijami. — Za to priliko so pri RTV Slovenija na kaseti izdelali tudi zvočni zapis govorjene rekonstrukcije tisoč let stare slovenščine skupaj z interpretacijo brižinskih spomenikov v sodobni slovenščini. V stari slovenščini jo je pripravil jezikoslovec dr. Tine Logar, v sedanji, sicer malo arhaični slovenščini, pa jo podajajo igralci Janez Albreht, Aleš Valič, Boris Juha in Štefka Drolc. — Izvedli so tudi kantato Brižinski spomeniki, ki jo je Jakob Jež spisal že leta 1971, pa so jo letos izvajali tenor Matjaž Trček, bas Juan Vasle, mladinski in komorni zbor ter člani orkester RTV Slovenije pod taktirkama Matjaža Ščeka in Damijana Močnika.

LJUBLJANA — Po zadnjih podražitvah stane enotni telefonski priključek 840 tolarjev, dvojček pa 672 tolarjev, kar je približno 14 odstotkov dražje kot prej.

LJUBLJANA — Statistični zavod Slovenije je podal nekaj podatkov, zbranih do konca lanskega leta. Slovenija naj bi imela takrat 5.945 naselij, ki imajo vsega kupaj 9.238 ulic in 462.020 hišnih številk. Največ naselij je imela občina Novo mesto; največ ulic in številk občina Maribor, najmanj pa Dravograd in Metlika.

KOPER — Na prostoru, ki ga najema mariborska Metalna v Luki Koper, so izdelali prve tri ogromne rezervorje za prevoz utekočinjenega plina, ki jih bodo z ladjo prepeljali v Belgijo, da jih tam vdelajo v novi tanker. Vsak ima 17 metrov širine ali premera, dolgi so med 24 in 27 metrov, prostornina se suče okoli 4.000 kubičnih metrov. Povprečno sto delavcev jih je delalo sedem mesecev, jih natančno pregledali in pridobili s tem tudi certifikat o kakovosti ISO 9001. Posel gre kar od rok, saj so podpisali novo pogodbo za podobna dela.

LJUBLJANA — Pločevinke ne delajo preglavic samo v Buenos Airesu, ko mašijo vodne odtoke. V Sloveniji onesnažujejo izletne in planinske točke, zato so v pivovarni Union izdelali in opremili razne postojanke z ročnimi stiskalnicami aluminijastih pločevink.

LAŠKO — Laško zdravilišče naj bi začelo delovati pred 140. leti, ko je inž. Leopold Rödl odprl takrat največji pokriti bazen na Štajerskem. Za obletnico so izdali posebno brošuro z opisom njegove zgodovine in razvoja, pa tudi razstavo in dan odprtih vrat (ko si obiskovalci lahko prosto ogledajo zavod). Na leto obišče zavod kakih 5.700 gostov, ki ustvarjajo 66 tisoč nočitev; te številke potem kažejo, da je letna zasedenost 74 odstotkov.

VELENJE — Viličarji Clark imajo tudi v Sloveniji generalno zastopstvo v firmi Gorenje Trgovina. Obenem bo GT skrbela za prodajo v države južne in vzhodne Evrope, saj je vodstvo Clarka v Mülcheimu preverilo, da podjetje izpolnjuje vse zahtevne pogoje za tako nalogo.

ŽILINA, Slovaška — Na 4. srednjeevropskem festivalu koncertne umetnosti sta med petindvajsetimi solisti sodelovala tudi pianistka Tatjana Ognjanovič, docentka na ljubljanski Akademiji za glasbo in 21-letni klarinetist Dušan Sodja. Nastopala sta uspešno, posebno Sodja, ki si je zagotovil vabilo za nastop na festivalu leta 1996.

MARIBOR — V stopnji načrtovanja je avtocesta v severovzhodni Sloveniji, ki naj bi jo začeli graditi predvidoma v letu 1999. V prvih obrisih so preko Slovenskih goric zarisali kar sedem možnih različic, ki jih bodo ovrednotili bodisi po dolžini, stroških gradnje, onesnaževanju okolja in kvaliteti zemlje, ki jo je treba razlastiti.

LJUBLJANA — Slovenija ima registriranih 60 tisoč osebnih avtomobilov, kar jo, upoštevajoč število prebivalcev, kupno moč in druge gospodarske pokazatelje, uvršča med razvite zahodnoevropske države.

PTUJ — Največja evropska zbirka turkerij, ki so leta 1992 privabile mnogo obiskovalcev na Ptujski grad, je odšla na razstavo do srede avgusta v Železno na Gradiščanskem v Avstriji. Medtem pa bodo v viteški dvorani Ptujskega gradu na ogled razne umetnine, ki jih ima muzej v skladiščih.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebne novice

Krst:

Krščen je bil **Luka Markež,** sin Andreja in Stelle Antonini. Botrovala sta ga. Meta Senovršnik in g. Ricardo Canavese.

Čestitamo!

V dobrodelni sklad ZSMŽ so darovali: ga. Silvija Ecker 100 dol. v spomin dr. A. Starca; družina Staneta Mehleta iz Slovenske vasi $ 50; ga. Pavlina Dobovšek v spomin dr. A. Starca, ge. Darine Schiffrer in ge. Francke Oman $ 100; Odsek ZSMŽ iz San Justa v spomin dr. A. Starca $ 50, dr. Nataša Krečič $ 100 v spomin dr. Starca in F. Oman. Hvala lepa!

NOVICE S KOROŠKE

RAZBURJENI DUHOVI: Izjava predsednika ZSÖ, da ni koroških Slovencev, je močno razburila duhove ne samo na Koroškem, temveč predvsem v Sloveniji, v slovenskih medijih in je prišlo tudi do debate v zunanjepolitičnem oboru slovenskega državnega zbora.

PECA: Nova sedežnica je le začetek novega turističnega koncepta. Leta 1995 se bo možno na obeh straneh Pece smučati. Februarja meseca je prvi del investicij za poživljenje turizma na Peci že bil storjen. Gradnja žičnice z gondolami je postala bolj atraktivna, prevozni čas se je zmanjšal od 20 minut na 10, ima 45 gondol, v vsaki pa je prostora za 6 ljudi. Na uro pelje 640 smučarjev. Žičnica bo vozila tudi poleti. V občini Bistrici nameravajo zidati hotel za 300 gostov, pred hotelom pa igrišče za golf.

STRANKARSKA PRIPADNOST: Bilčovs je dokaz vključevanja v strukturo SPO. Županja je Slovenka in je maturirala na Slovenski gimnaziji, podžupan je znani odbornik levičarske Zveze slovenskih organizacij. Ta občina je dvojezična in bi že davno morala imeti dvojezične krajevne napise. V občinah, kjer župani niso Slovenci, so napisi že postavljeni. Občani v Bilčovsu so morali zbirati podpise, da pridejo do svojih tabel. To je dokaz o Slovenki, ki nima civilnega poguma in mora ubogati strankarsko disciplino.

KOROŠKA KULTURA: V Celovcu je bila razprava o kulturi in večinske stranke so molčale o slovenski kulturi. Dr. Ambrozy je bil povabljen, a ni bil prisoten, kljub temu, da nosi za kulturo glavno politično odgovornost. Dr. Janko Zerzer je poudaril željo, naj večinski narod prizna slovensko kulturno ustvarjalnost. Seznanil je navzoče z negativnimi postopki uradne Koroške do Slovenske glasbene šole in do kulturne izmenjave dežele Koroške in Republike Slovenije, ki je sploh ni. Zaradi teh izjav večinske stranke niso reagirale, a tudi molk je poudaril, da koroški Slovenci potrebujejo samostojno politično delo.

POTRDILA O DRŽAVLJANSTVU

ZEDINJENA SLOVENIJA je zopet prejela večje število potrdil. Osebe, ki niso vpisane v slovenskem telefonskem imeniku, naj vprašajo med 14,00 in 19,00 uro od ponedeljka do petka po telefonu 636-0841, ali je tudi za njih prišlo potrdilo. Ostali —obveščeni po telefonu— naj v istem urniku dvignejo potrdila v pisarni Zedinjene Slovenije.

MUTUAL SLOGA

MATRÍCULA INAM 580

Sarmiento 385 - 1er. Piso - Of. 10 - Capital Federal

CONVOCATORIA

De acuerdo con el artículo 28º del Estatuto Social y conforme con el Acta Nº 177 de la sesión del Organo Directivo de fecha 31 de Mayo de 1994, se convoca a los señores socios a la 14ª Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 17 de julio de 1994, a las 10 horas en el Centro Esloveno, sito en Ramón L. Falcón 4158 de la Capital Federal, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA

1) Designación de dos asambleístas para firmar el Acta de la Asamblea.

2) Elección de tres miembros de la Junta Electoral, conforme al art. 40º del Estatuto Social.

3) Consideración de la Memoria, Balance General, Inventario, Cuentas de Gastos y Recursos e Informe del Organo de Fiscalización, correspondiente al Ejercicio Nº 14, iniciado el 1º de mayo de 1993 y finalizado el 30 de Abril de 1994.

4) Consideración y aprobación del Revalúo Contable, conforme con la Ley Nº 19.742.

5) Elección de tres miembros titulares y un miembro suplente del Organo Directivo y de un miembro titular y dos miembros suplentes del Organo de Fiscalización conforme al artículo 15º de los Estatutos Sociales.

ORGANO DIRECTIVO DE LA MUTUAL SLOGA

El quórum de la Asamblea será de la mitad más uno de los Asociados con derecho a participar. En el caso de no alcanzar este número a la hora fijada, la Asamblea sesionará 30 minutos después con los socios presentes, cuyo número no podrá ser menor al de los miembros de los Organos Directivo y de Fiscalización.

Buenos Aires, 31 de Mayo de 1994.

Praznik slovenske državnosti

Sobota, 25. junija v Slovenski hiši

- **sv. maša ob 19.30**
- **slavnostna večerja ob 20.30**

Prijave v pisarni Zedinjene Slovenije tel. 636-0841

ZEDINJENA SLOVENIJA MEDORGANIZACIJSKI SVET

MALI OGLASI

ANGLEŠČINA - Induvidualni in skupinski tečaji - University College (Londonska univerza) English Phonetics Summer Course. 1 do 13. avgusta. Mila Hribar, tel in fax 627-4242, tel.: 651-5354 po 18. uri.

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D" - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. **Gabrijela Marolt** - Tel. 664-1656.

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; **lic. psih. Marko Mustar;** Santa Fé 3228, 3º „M" — Capital —Tel: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B" - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.

ILIRIA TUR IATA

LEGAJO Nº 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure. - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E" - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolivar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše)

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Do 30. junija imate še čas, da se odločite za važen korak z ozirom na vašo bodočnost. Na razpolago sem vsak dan v **SLOGI** od 16. do 19. ure, da vam razložim novi pokojninski zakon in vam predstavi družbo **DIGNITAS**, ki jo sestavljajo Sancor, Omega in Cigna.

Tudi za to naj velja: Trezno premislite, predno se odločite! Obrnite se na poznane ljudi, katerim lahko zaupate!

HELENA LOBODA OBLAK

Slovenska kulturna akcija
dr. Alojzij Kukovica

Današnji napadi na družino

Slovenska hiša, 18. junija ob 20. uri

1995: BREZPLAČNO V SLOVENIJO

Če ste član MUTUALA SLOGA,
Če imate KARTO SLOGA,
Če imate naloženih na navadni hranilni vlogi vsaj $ 200.-,
potem imate velike možnosti, da boste izžrebani začetka januarja 1995.

Sopotnika izberete sami!

Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica
vabi vse člane in prijatelje na

predavanje dr. Alejandra Di Sabattina o

Novih delavskih zakonih v Argentini (Reforma Laboral)

v sredo, 22. junija, ob 20. uri v Slomškovem domu

Poravnajte naročnino!

REŠITEV KRIŽANKE IZ ŠT. 20

Vodoravno: 1. Podkev. 6. Tretja. 11. Okno. 12. Dva. 14. Srem. 15. Sla. 16. Preko. 18. Smo. 19. Ki. 20. Potrobi. 22. On. 23. Dolenjska. 25. Sveto. 27. Eolit. 29. Iščemo, 31. Ugneti. 32. Tek. 33. Sat. 35. Aja. 36. Vek. 37. Pekel. 39. Alo. 41. Rt. 42. Pobožen. 44. In. 45. Vozila. 46. Ivanka.

Navpično: 1. Poskusi. 2. Okli. 3. Dna. 4. Ko. 5. Vdrte. 6. Takoj. 7. Es. 8. Trs. 9. Jemo. 10. Amonit. 13. Verna. 16. Polom. 17. Obseg. 20. Potek. 21. Ikona. 23. Deček. 24. Aleja. 26. Všteto. 28. Italik. 30. Oseba. 31. Uteži. 34. Ako. 36. Vrv. 37. Pol. 38. Lev. 40. Ona. 42. Pi. 43. Na.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino $ 55; pri pošiljanju po pošti pa $ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre"

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 18. junija:

Kulturni večer SKA: p. Alojzij Kukovica: Današnji napadi na družino. V Slovenski hiši ob 20. uri

SOBOTA, 25. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

Praznik slovenske državnosti v Slovenski hiši. Ob 19.15 maša nato slavnostna večerja.

SOBOTA, 2. julija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

Predavanje pri SKAD: Toni Qualizza - Značilnosti današnje mladine, v Slovenski hiši ob 20.30 uri.

SREDA, 6. julija:

Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena v Slovenski hiši.

„Kdor ima moje zapovedi in jih spolnjuje, me ljubi; kdor pa me ljubi, ga bo ljubil moj Oče, pa tudi jaz ga bom ljubil in se mu razodel".

Jn 14, 21

Pretreseni pred skrivnostjo božjih poti vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 3. maja ob zgodnjih urah umrla gospa

Francka Oman roj. Škrbec

Naslednji dan je po sveti maši, ki jo je daroval župnik Jože Škerbec, dobila svoje zadnje zemsko bivališče na pokopališču Parque Morón.

Za njo žalujejo:

sin **Jani** z ženo **Silvio**,
brata **Jože** in **Stane** z družinama,
sestre: **Marica** por. **Hutchinson**,
Ivanka por. **Ljeskovič** z družino,
Vera, usmiljenka,
svak, svakinje in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Nadlesk v Sloveniji, Rijeka, Kanada